

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

Kolozsvár 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, Augusztus 14.

Kényszerszünet.

Kolozsvár, aug. 13.

Olyan hosszú ideje tart a politikai harc, hogy olykor érdemes visszatekinteni a kezdetekre.

Mivel kezdődött ez a háború? Azzal, hogy katonai javaslatokat hozott Széll és Fejérváry az országgyűlés elé. Több katonát kívántak, mint eddig s több pénzt a fentartásukra, mint eddig. Ennek meg kell lenni, mondták. Bécs ezt így szokta háromszáz év óta. Hiszen a muszáj szó is onnan eredt. Azt hitték, ezentúl is megy a dolog. A nemzet azonban már beelégelte az áldozatokat s cserébe akar valamit kapni, ha már adni okvetetlen kell.

Amiket kíván, nem valami különös, új kívánság. Mind törvényes kívánság, mind olyan követelés, amelynek már régen meg kellett volna történnie. De fáztak tőle Bécsben s azt hitték, hogy mert a törvény nincsen végrehajtva, el is van már végleg feledve. Olyan, mintha nem létezne.

A föltámadt nemzeti közvélemény erőteljes megnyilatkozása megijesztette őket. Mindjárt torradalomtól rettegnek, pedig csak arról van szó, hogy törvénynek és igazságnak elég tétessék és ha az meg van, a nemzet a legmesszebb menő áldozatokra is képes. Azonban hiába, ők nem engednek. De a nemzet sem enged. És ebben a harcban telt el az év elejétől fogva máig, ebben a harcban megbukott két kormány, de a helyzet nem változott. Ellenkezőleg, egyre súlyosabbá vált, mert hosszú utáiban olyan mértőföldmutató kövei voltak, mint a horvát zavargások, Bilek s a megvesztegetési ügyek. S most elment Khuen, kisérve pártja közönye által s elismerésével annak, hogy a kibontakozás útját nem sikerült megtálatnia.

Ezt tudtuk, ha nem mondta volna is. De azt is tudjuk, hogy más sem fogja megtalálni a kibontakozás lehetőségét, ha ugyanazon programmal jön, amely alapján a volt miniszterelnök akart »rendet csinálni.« Mert aki itt rendet akar csinálni, az magyar miniszterelnök léte ne Bécsben csináljon rendet, hanem Magyarországnak.

Ma áll, stagnál és pihen a helyzet, csak a szenvedélyes kom-

binálók mozognak a maguk jelöltjeivel. Ezek körülbelül ugyanazok, a jelölések, amelyek Széll Kálmán bukása után is voltak: Széll, Tisza, Andrássy, Apponyi nevei vannak forgalomban.

Ami a függetlenségi pártot illeti, egyelőre várakozó állásponton van, de bárki jönjön is a kormányra, tisztán a személyekkel nem fogja beérni, hanem határozott programot és pozitív ígéretekét kíván a nemzeti követelmények dolgában. Itt a legfontosabb a sereg magyar nyelve, mert ez az, amitől legjobban félnek Bécsben. Ez az, amit elkerülni akarnának, ismét az ígérgetések szokásos rendszere. Hogy most nincsen még elegendő magyar nyelvű tiszt, tehát várni kell, míg nevelődik. S ha a párt egyszer ebbe a kijelentésbe belemegy, ha ezt elfogadja: várhat azután vele az idők végéig, míg az ígérgetések sorozata megvalósul. Hogy most nincsen még elegendő magyar nyelvű tiszt, tehát várni kell, míg nevelődik. S ha a párt egyszer ebbe a kijelentésbe belemegy, ha ezt elfogadja: várhat azután vele az idők végéig, míg az ígérgetések sorozata megvalósul.

Züllött Kolozsvár.

Kolozsvár, aug. 13.

Valaha *kincses* volt Kolozsvár neve, később, mikor török, labanc, osztrák egyre-másra pusztította a város magát nyomorúságára tekintettel *romlottnak* nevezte. Most közeledünk ahhoz, hogy *züllött*. De legyünk, ami közügyeinket, városi állapotainkat illeti.

Nem akarjuk most részletesen kifejezni, hogy mi az oka annak, hogy a polgárság mód nélkül el van keseredve azon az elhagyatottságon, fej nélkül valóságon, mely minden ügyünkben meglátszik. Csak egy párt említünk föl és ezt is röviden.

A legnagyobb bajunk az **irtózat** **drágaság**. Azok a budapestiek is, akik Kolozsvárt nyaralnak, elképedéssel szólnak arról, amit mi itt jól tudunk, hogy Kolozsvár *sokkal drágább város Budapestnél* piacát s megélhetési viszonyait illetőleg. Képtelenség így tovább megélni, oly magas ára lett mindennek. De ki az, aki a drágasággal törődik, ki az, aki a piaci viszonyok szabályozásával foglalkoznék, ki az, aki gondoskodnék arról, hogy a mérszárosok, a kofák, a kufárkodó üzérek kezére koppint-

sanak, mikor ezek napról-napra hallatlan módon emelik az árakat, drágítják a piacot, növelik a nyomort? Ki az, aki Kolozsvárt a lakáskérdés javításán — a városi tanács részéről — gondoskodnék. Hadd menjen minden úgy, a hogy van, napról-napra, egyébbel nincs köze a városnak senkinek.

Most példának okáért a züllöttségünkre ismét egyet. Klimájánál, gyönyörű fekvésénél fogva Kolozsvár egyike a legkellemesebb nyaraló helyeknek. Határában sós-vizek vannak, melyekből más város, sőt *faluk* ezereket keres. Nálunk nemcsak, hogy a város közönsége részére hozzáférhető nem tették ezt a sósfürdőt, holott tervet dolgoztak ki róla, de **a város nyáron undorítóan piszkos és poros**. A polgármester ur nem nyaral Kolozsvárt, nem láthatja, nem érezheti, hogy a város utcái porral, piszokkal tele vannak. Mert nem öntöznék. A monostort-utcat így elhanyagolni, a hogy most elhanyagolják, *embertelenség*.

A szép sétátért tönkre teszik. Ma a sétátér nem egyéb, mint a vendéglő bérlojének tulajdona. A fél sétátér esténként peesenyé és zsirszagban uszik, aztán tüzi-játék van ott: iszonyu reszegés-ropogás. Lárma, rossz szag a sok kénes rakétától — valóságos Ó-budavár lett belőle. — A bérloj ezért oktalanság volna vándolni, ő, mint derék, okos üzletember jár el — de miért adta így ki a város a kioszkot? És a legnagyobb baj a sétátérén, hogy elhanyagolják ezt is egészen. Hat fillért mérészelnek venni, ha valaki leül pihenni és irtózatot portenger van ott. Olyan, hogy gyerekeket nem lehet már oda kiküldeni. Aki látta most *vasárnap* ezt a sétátér sűrű porfelhőben, amint ott köhögték, bosszankodtak benne az üdülni vágyók, az okvetlenül arra gondolt, hogy némi külállapotaink sajnos, *züllés felé* indulnak. Amint rendrészünk elkorhadt s összeomlott, úgy, hogy újat kellett létesíteni, így korhad, így romlik minden dolgunk. A közönségünk védtelen a drága árak ellen, védtelen a hanyagság ellen, kénytelen rosszat s drágát venni a piacon, mert *senki* sem védi meg, kénytelen itt szenvedni piszkot, port, mert a városnál nincs, aki komolyan törődne a közönség javával és érdekével. Valóban, e város polgárságának türelme nagy, de mégsem kimeríthetetlen! Erre figyelmeztetjük azokat, akiket illet.

Mintha valami fásult közömbösség nehezedett volna erre a városra: a sajtó, fájdalom nagyon is el van foglaltva a politikával s nem juttat elég helyet és elég gondot, vagy talán elég összetartást és erélyt arra, hogy a mi házi ügyeink: mindennapi kenyerünk dolga, lakásunk, levegőnk, biztonságunk, egészségünk, lelki és testi üdül-

létünk elhanyagolt ügyei és érdekei kellőképpen megvédessenek.

Ünnepélyünk van elég, hála Istennek. Szónokolni s a hazát éltetni is — teljesen — jut elég idő. De *tenni* arra, hogy e mellett itt ne jussunk koldusbotra, hogy legyen erőnk küzdeni a haza nagy céljaiért: erre nincs senki. A züllés felé haladunk így. A városi adminisztráció, a város ügyeinek irányításához, vezetéséhez új elemek, új kezek kellenek, ez így már nem tarthat tovább. Tönkre megyünk, elzülünk a drágaságban, az elhanyagolt állapotjainkban, melyekben csakohgy éppen tengődünk napról-napra.

A király nem jöhet.

Bécs, aug. 13.

Bécsből írják, beavatott helyről lapunknak az alábbi sorokat:

Nem bocsátkozom politikai helyzet mérlegelésébe; hanem foglalkozom azzal a ténnyel, hogy a király az előleges bejelentés dacára még nincsen Budapesten és hogy abban a tanácsban, melyet ma csütörtökön, Schönbrunnban tartottak egyetlen államférfiu sem volt jelen.

Nagyon szomorú dolog, hogy Magyarországon egyáltalában esemény, ha a király odajön; de még szomorubb, hogy a már elhatározott utazást a legkisebb körülmény is hátráltatja és hogy itt Bécsben úgy vannak egy magyarországi uttal, mintha a király valami messze idegenbe menne. Tény, hogy eredetileg az volt a szándék, hogy a király szerdán este Budapestre utazzék és utóbb ettől a szándéktól három okból elállottak:

1. Lehetetlennek mondták, hogy a király Budapesten tartsa meg azt a tanácskozást, mely a katonai kérdésekben javaslatot fog tenni. Ez mintegy haditanács és ilyet Budapesten nem lehet tartani; annál kevésbbé, mert a katonai tanácsokzások eredményét az osztrák kormányfival is meg kell beszélni, nehogy Kőber ur ismét lemondjon; az pedig itteni felelősség szerint lehetetlen, hogy az osztrák miniszterelnök Budapestre mondjon véleményt a császárnak.

2. Kettős ünnep jön közbe és a király az ünnepet »odahaza« akarja töltetni.

3. Tizenhatalmadikán van a király születése napja. Lehetetlennek mondják, hogy a királyi család és a diplomácia tagjai idegenbe menjenek üdvözlötteikkel; a születésnapot még inkább, mint az ünnepet »itt-hon« kell töltetni.

Igy már biztos, hogy tizenkilencedike előtt Magyarországn nem fogja a királyt látni; de lehet, hogy még tovább sem. Jön ugyanis Szent-István napja, mely napon Budavárában nagy körmenet van. A király vallásos érzéke azt parancsolja, hogy ebben a körmenetben részt vegyen, a mint Bécsben mindig részt vesz az Urnapi körmenetben; de az itteni tanácsadók azt hiszik, hogy ez túlságos nagy kegy volna Magyarországra és inkább azt akarnák, hogy a király, ha már muszáj Budapestre menni, csak Szent-István napja után menjen.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Péntek, Augusztus 14.

Hogy ezzel egy hét vész el, azzal itt nem törődnek, sőt készek az expedienssel: miután a magyar miniszterelnök bejelentette a Házban, hogy a király Magyarországon fogja a válságot intézni, vagy maradjanak el a kihallgatások 21-ére és hogy ez fel ne tűnjék, folyjanak addig Bécsben a katonai tanácsokzások, vagy pedig jöjjenek a magyar politikuskok Bécsbe kihallgatásra és a király csak 21-én menjen Budapestre és adja ott azt a végső kihallgatást, melyben a kiválasztott politikusokat a kabinetalakításra deiználja.

Gróf Khuen-Héderváryt a király Bécsben fogja fogadni, még pedig pénteken délelőtt és rögtön a kihallgatás után Schönbrunnba fog visszamenni. Az valószínű, hogy gróf Khuen minden tőle telhetőt el fog követni, hogy a királyt rábírja, hogy legalább hétfőre Budapestre jöjjön, de nem tudom elhinni, hogy ez sikerüljön. A király nem szokott hirtelen utazni és a főudvarmesteri hivatal rendesen egy héttel előbb intézkedik, illetőleg tudósítja az illető várkapitányságot, hogy mikor érkezik a király az ő területére. Már pedig teljesen pozitíve tudom, hogy még semmiféle értesítés nem ment sem Budára, sem Gödöllőre.

Ami már most a dolog másik részét, a katonai tanácskozást illeti, már fentebb jeleztem, hogy abban magyar ember nem vett részt. Katonák ezt mint háziügyet kezelik és még gróf Khuen-Héderváryt, kihez eddig annyi bizalmuk volt, sem bocsátották a közelükbe. Egyenesen a vezérkari főnökség kívánságára történt, hogy gróf Khuent csak péntekre rendelék fel, nehogy a csütörtöki tanácskozás alatt még csak a közelben is legyen. Körber osztrák miniszterelnök jelenléte ellen katonáknál nem lett volna kifogásuk, de ezt maga az uralkodó mondta lehetetlennek, nehogy a magyarokat még jobban bosszantsák, mikor bizonyára már elegendő bosszankodnak, hogy a válság megoldása és a királyi utazás késik.

Ami a tanácskozások lényegét illeti nem biztathatom az otthonvalókat valami nagy reményekkel; katonák nem igen akarnak túlmenni azon a kereten, melyben Fejérváry, Széll és Khuen mozgattak és inkább holmi elvi deklarációkat és határidőket nem kötött ígéretekkel fognak javasolni; pozitív engedményből édes-keveset; talán semmit. Még a tiszték hazahelyezésénél is valami fokozatos rendszerről beszélnek.

Ha a király nem fog messzebb menni, mint katonák és osztrák tanácsadói akarják, nem lesz semmi a békéből; mert ezek még azt is sokallják, hogy Magyarországgal a korona egyáltalában szóba áll. Itt még mindig csak arra gondolnak, hogy valamiképpen ki kellene szorítani az indenitást és azután rögtön a Házat feloszlatni; az új Házat pedig minden módon úgy formálni, hogy semmit, vagy nagyon keveset kelljen engedni.

Tovább még nincsenek és a meghallgatandó magyar politikuskoknak nagyon határozottan és egyetértőleg kell fellépniük a ennél a jóformán semminél valamivel, többet akarnak elérni.

TÁRCA.

Alkony.

Alkonyúl. Ránk borul
Arnya a homálynak.
Mesélek feléd
Az édes anyámnak.

Az édes anyámmal
Beszélgetek rólad:
Bámul a fiára,
Ugy lesi a szókat.

Nem apad a kérdés,
Röptül a sok válasz.
„Hát a szive? lelke?
Fontos dolog ám az!”

„Színarany a szíve,
A Lelke is áldott!
Boldog, akit véle
Az isten megáldott.”

Jó anyám homlokán
Elülnek a gondok...
Mosolyog: azt hiszi,
En vagyok a boldog.

Jóságos arcára
Könyv pereg titkon...
Megáldó, hű kezét
Szívemre szorítom.

Megérti-e vajjon
Lázás dobogását?
Gyótró vágyódását...
Lassu haldoklását...

Alfa.

Nyaralunk.

Irta: Elza.

V.

Pajkos mosolygással integet ki a komoly, zöld lombok közül itt is, ott is egy piros alma. Jókédvűen hívogatja kedélyes uzsonnára a szomszéd ágban himbálózó sárga rigót, összecsiszítja a lármás verebeket, a döngicsélt méhet, a haragos mozgással röpködő darazsakokat, eltéríti légi útjából a könnyű szállongó, aranyos pillét... úgy hirdeti üdén pirosolt színével, hogy beköszöntött nyaralásunk legérdekesebb szezonja: a gyümölcselés.

Igen, igen! Inceskedve mosolyog már és örömben fűlig pirul a nyári alma! Nem csoda! Nagy öröm is az, ha valaki elmondhatja magáról, hogy ő már érett. Hogy érdemes volt-e oly hamarosan megérni? Hja arra az élet csak úgy megtanítja a büszke diadalal mosolygó »érett« diákot, mint a gondatlanul henegező piros almát.

Egyelőre azonban nagy az öröm odafenn a legmagasabb almafán is, meg természetesen a gyereksereg szívén is. Mert hiába, manapság már a gyerekek se gondolkoznak valami nagyon ideálisan. Sőt ellenkezőleg! egészséges, realis felfogással csakis azt szeretik, ami gyümölcsösök. Azt azután nagyon szeretik.

Kis öcsém pajkos fejébe ugyancsak szöget ütött már egy elérhetetlen magasságban kacérkodó, piros alma. Most épen azon tőpreng, mélységes gondolatokba elmerülve, hogy hogyan is lehetne ahhoz a huncut almához legkönnyebben hozzáférkőznie. Vakmerő elhatározással kapaszkodik hirtelen almafa barátunk lehajló sűrénységbe s aztán egyenesen húzódik, kuszák az egymásba fonódó ágak között mindig magasabbra. Most végre egyzínvonalon áll a szőlben negédesen bób-

lintgató piros édes almával. Lábujihegyre állva, óvatosan nyújtózkodik mind előbbre és előbbre... Kegyetlen végzet! Épen két ujjnyi távolság választja még csak el... de az aztán alaposan elválasztja. Hiába próbálkozik, nyújtózkodik kézzel-lábbal, nem lehet leszakítani!

Az ilyen kinokát te küldöd külön postán a földre, irigy Tantalus! Ha te szenvedsz, szenvedjen más is! Pedig az öcsém csak azért is kifog rajtad. Látom arcának ravasz mosolyából, hogy valami nagy dolgot tört a fejét. Persze egy ideig bosszusan bámult szíve vágyára, hanem aztán hirtelen felegyorgott a képe. Két-három ügyes ugrással a földön terem s aztán tőle felhető gyorsasággal elrohan. Pár perc múlva minden erejét összeszedve cipel egy hosszú, nehéz karót a helyszínére s negédesen fenyegetőzik: „No szép piros alma most aztán reszkess! Te se leszel sokáig piros!” Persze, hogy már le is verte. Szegény, tapasztalatlan, érett alma! Azt hiszi, hogy valami jó viccéról van szó s nevetésben messze gurul a földön. Csak későn veszi észre, hogy az úgy nagyon is komoly. Aztán perceről-percre és harapásról-harapásra veszt el egészséges, üde színét. Elsápad, elfehéredik, míg végre egészen elfagy. Az öcsém gömbölyű képe pedig megelégedett nevetésre nyílik. Fűrkésző szemmel keres, kutat a sűrű lombok között, hátha még sikerülne vagy egy érett almára kimondani a halálos ítéletet. Sok esetben családi tanács határozza el ugyan az almafák »érett« gyümölcsének sorsát, hanem aztán, ha kimondják a statáriumot, mindenki, a kinek csak épen eszébe jut, szabadon ítélkezhetik almák élete és halála fölött.

Persze, hogy él is jogával mindenki. Reszkessetek csak odafenn a fán valamennyien. Bizony előbb-utóbb karóba húzzák a fejeket.

Ni milyen gögősen hetyenkedik az a

zöld portéka, ott a legszélső, kimagasló ágon! Hogy ő nem fél, mert az ő élete még hosszú és neki esze ágában sincs megérni egyelőre!

Adta, éretlen, zöld almája! Dejszen megmutatja neked az öcsém mindjárt, hogy nála zöld almáknak is van keletje. Aztán úgy lever azzal a félelmesen hosszú, ördögös fegyverével, hogy jobban se kell! Hát csak csöndesebben kell hencszegni odafenn!

És a segítségemre siető szél is addig rázogatta rakoncátlanokdó lázadókat, míg meghunyászkodva, alázatosan bólintgat és úgy könyörög kegyelemért. A rémülten összenéző érett almák pedig készségesen potyognak, hullanak alá, egyik a másik után.

Milyen nagy az öröm, az igazatottsággal gyerek-körökben, ha vihar zug vizgat a kerten. Most hull csak az alma igazán. Leskelődve figyelnek a szél sivitására és mind-egyre hullani vélik a nevető gyümölcsök szomorú hullását.

Csak már vége volna az esőnek. Csak le lehetne már menni a kertbe! No most! A szakadó zápor hirtelen eláll. A fellegek közül mosolyogva kándikál ki néhány kíváncsi napugár s jókédvűen gyönyörködik a fényében boldogan izzó-mozgó gyereksportban. — Hanyatt-homlok futnak valamennyien az alma-, körte-fák alá és egetverő diadalordítással gyümölcsözik zsebeikbe a kiadós zsákmányt.

Az aztán a nagy baj, mikor minden zseb és minden kéz szintűl megtelezett már és legjobb akarat mellett se lehet még egyet a tetejébe rakni, pedig az esőcseppek fölt megmatottan csillogó zöld fűben még nevetve bukkán elő itt-ott egy-egy eddig észre nem vett gyümölcs. Nincs sok idő gondolkozni! Hja, mert ilyenkor szemesé a világ, vannak alamizna se jut. Agyafutó leleménységgel eszel ki hamarosan minden kópé valami jól eldugott, titokzatos

rejtekhelyet s ha már kincseid biztonságba helyezte, akkor fűrkésző szemmel folytatja tovább a vadászatot. Mikor aztán egészen tisztá a harcétér, a földön sehol, még hirmondónak se maradt gyümölcs, csöndesen vonul kiki a maga rejtékébe s gyöngéd szeretettel élvezi keresményét.

Most éles sikoltás hallszik a kert egyik zugából. Ijedten hagyja mindenki cserben zsákmányát, kíváncsi arccal futnak össze a gyerekek, de még a szakácsné, a mosóné, a béres is sietve rohannak a helyszínére. No mert nem mindennap esik ám ilyen szenzáció! Hanyagul, lomha csűrös-csavarrással tekergetőzik az ut kellok közepén egy kigyó, egy igazi, élő kigyó. Megriadva nézik egymással farkasszemet bámulók és kigyó. Aztán hősnök jobbnak látta menekülni, hát angolosan eltávozott.

Meghatottan bucsuzik a lemenő nap is a földtől és sietve tűnik el az aranysegegyű, vöröseskék fellegek mögött. Ilyenkor csoportokba verődve indulnak sétálni itt is — ott is, jókédvű nyaralók.

Kicsik, nagyok nevetve futnak versenyt, gyönyörködve szednek óriás csokorba vadvirágot, rezgő fűvet, aztán néhányan ijedten felkötnek fel, ha vakmerő ugrással agrik feljűk egy-egy civilizálatlan házongárdi kutya.

Változatos mulatsághban van is részünk ilyenkor: mosolygó, édes, gyümölcsésés idején, amikor nevetve pislogat elő üde lombok közül itt a jókédvű, édes, piros alma, ott a sárgán puhuló, melancholikus kinézésű, csábító nyári körte. S míg utóbbi hallgatag szerénységgel néz sorsa elé, előbbi csak úgy leri vidáman kacérkodó dala:

„Nyári piros alma, bo bo-bo-bo-boriz,

Köstölja meg kend, be józú!

A kolozsvári tojás-piac védelme.

Szakértekezlet a városházán.

Kolozsvár, aug. 13.

Körülbelül egy hét óta az „Ellenzék“ című napilapban „tojás-cikk“ jelentek meg nyílttíri és egyéb nyilatkozatokkal komolykálva. A tojás kérdés ügye meglehetősen nagy fontossággal bír és így ugyan csak különös gondolatokat ébreszthetett az elfoglaltan olvasó előtt az a sok cikk és nyilatkozat, melyeknek mintha egyenesen az lett volna a végcéljuk, hogy a kolozsvári tojás-piacot megrontsa és a meglehetősen kifejlődött tojás-export üzletet a külföld előtt diszkreditálja. Ezt a tendenciát élesen kidomborodni láttuk az említett közleményekben. De még a cikkeik irányának egy másik oldala is megvilágosodott előttünk; az t. i., hogy az egész tojáshajzási egy helybeli és itt husz év óta működő tojás-kiviteli cég ellen irányul. Elképzelhető tehát, hogy a cikkeknél ezt az irányzatát látva, semmi kedvünk nem volt arra, hogy ebbe a szerintünk is fontos kérdésbe beleszóljunk, mert a hírlapi közlemények célzata előttünk is, mások előtt is tisztán állott, azok kommentálásait feleslegesnek tartottuk. Am ebben a kérdésben tegnap egy komolyabb lépés történt, amely már kívül esett a különös tendenciájú hírlapi cikkeik keretén és így most már szükségesnek tartjuk, hogy elmondjuk a magunk véleményét erről a meglehetősen furcsa hajszáról. A tanácskozás a kérdésben — Benel Ferenc dr. forciózására — kinek szintén különös szerep jutott ebben az ügyben — értekezlet volt. Szakemberek vettek részt ezen az értekezleten leginkább; aki laikus oda került, annak érdekeltége magán az értekezleten világlott ki. Először: Vikol Kálmán h. polgármester. Részt vettek: Fekete-Nagy Béla városi tanácsos, dr. Hadady Endre főkapitány, Palkó Lajos vármihályi főnök, Bartha János főorvos, Gáman Zsigmond a keresk. és iparkamara titkára, Tokaji László az „Erdélyi Gazdasági Egyet.“ titkára, Ehringer Lajos vár. tanácsos, Weisz József, Kuszók István, Benel Ferenc biz. tagok. Azonkívül Kolozsvár két tojás-export cégének főnöke: Fenichel Salamon és Deutsch Salamon.

Ezzel az értekezlettel „Kötös tojások a városházán“ cím alatt foglalkozik az „Ellenzék“ tegnap száma és mint hivatalos adatok alapján állíthatjuk elferdítve közli a tényeket. Azonkívül olesó hatású szellemességekkel fűszerezi a tudósítást; oly értékű szellemességekkel, mely ehhez a komoly ügyhöz abszolúte nem talál és amely élénken jellemzi, hogy az „Ellenzék“ mily feltűnő könnyelműséggel kezelte ezt az egész ügyet, melyet pedig fontosnak tartunk mi és fontosnak jelentett ki a termelők érdekében az értekezleten Tokaji László az „Erdélyi Gazdasági Egyet.“ titkára is. Az elferdítés és a szellemeskedés kísérfőjei ugyancsak ott találjuk abban a tudósításban a felekezeti kérdést is, lévén az „Ellenzék“ az az orgánum, mely minden ügynél megkeresi azt a vonatkozást, mely a felekezeti kérdést határozza, természetesen antiszemita szempontból. Ezek előrebocsátása után itt adjuk az értekezlet lefolyásának hiteles tudósítását.

Vikol Kálmán nyitotta meg az értekezletet, mely után Fekete-Nagy Béla adta elő három pontban azt a feladatot, melyet az értekezlet eldönthet.

Először, hogy a tojás-kiviteli üzlet vámképzési rendszere jó-e?

Az értekezlet konstatálta, hogy más rendszer beállítása a vámképzésben és az ellenőrzésben teljesen felesleges, mert a jelenlegi rendszer garanciát nyújt a visszaélések ellenében.

Másodszor tisztázni óhajtotta az értekezlet, hogy a vásárvám visszatérítési rendszer — az exportra vonatkozólag — helyese-e? E téren sem forog fenn intézkedés szükségse.

A harmadik és legfontosabb pontot az ügy közegészségügyi oldalának megvilágítása képezte. Erre vonatkozólag Tokaji László hangsúlyozta, hogy a termelők érdekeinek megóvását a kérdésnél fontosnak tartja és ezért az értekezlet el is fogadta ama indítványát, hogy megkeresik a Mezőgazdák Országos szövetségét és a Központi vásárcsarnokot arra nézve, hogy százalékban kifejezve a selejtes tojások mily mértékben tapasztaltak ott és azután ezen adatok beérkezése után újból értekezletet tartanak.

Orosz Károly vámbiztos, Fenichel és Deutsch Salamon felvilágosításai után az értekezlet konstatálta, hogy a kiviteli cégek részéről semmiféle visszaélés nem történt, nem is tart szükségesnek semmiféle intézkedést, ennőfogva a kolozsvári tojásipiac ellen az „Ellenzék“-ben megjelent vádaskodások alaplatának.

Ez a hivatalos értesülésünk az értekezletről. Konstatálnunk kell azonban, hogy az értekezleten meglehetősen pikáns részletekről hullott le a lepel, amelyek természetesen a hivatalos jegyzőkönyvbe bele nem kerülnek, de élénk tanúbizonyságot tesznek arról, hogy a kolozsvári tojásipiac reputációját az ügyről teljesen távol álló indokok miatt akarták veszélyeztetni. Kiderült az, hogy Benel Ferenc indította meg az akciót, az egyik tojáskereskedő, Fenichel Salamon ellen, ki neki háziura és akivel apróbb kanapőperei vannak.

Kiderült az, hogy az „Ellenzék“-ben megjelent és Deutsch Salamon aláírásával ellátott nyilatkozatot nem Deutsch Salamon írta, sőt annak tartalmát nagy részben valótlannak deklarálta.

Lelepleződött továbbá az, hogy Benel Ferenc csupán azért indította meg ezt az egész akciót, hogy Fenichel Salamonon bosszút álljon és ezért nem átalotta az egész kolozsvári tojás-kivitelt megvédozni.

Mi tehát kötelességünknek tartjuk konstatálni azt újból, hogy az értekezlet semmiféle olyan körülményt nem állapított meg, amely bármely tekintetben is alaposnak találna az „Ellenzék“ vádaskodásait. A fenti kicsinyes okokért történt a nevezett lapnak ferdített tudósítása, ezért az a tárgyhoz nem illő szellemeskedés és ezért vonatott bele tudósításába a felekezeti szempont is.

Végül még jelezzük, hogy értesülésünk szerint ez az ügy a törvényszéket is foglalkoztatni fogja, amennyiben dr. Módsz Béla ügyvéd a tegnapi napon Fenichel Salamon képviselőtében beadta a bűnvádi feljelentést, a cikkeik jogilag ugyan még ismeretlen — de az értekezleten már felfedezett szerzője, Benel Ferenc dr. ellen.

Háború készül a Balkánon.

Összeesküvés és forradalom.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 13.

Csodálatos az a nyugodtság, a melylyel Európa s első sorban a mi monarchiánk a Balkántól egymás után érkező izgatott híreket fogadja. Elkeseredett guerrilla harc folyik odabenn hónapok óta s a gyilkosságok és gyújtogatások napirenden vannak. Lehetetlen, hogy ezeket az állapotokat tovább bírják a hatalmak, melyeknek erőlyes fegyveres beavatkozása állíthatja helyre a rendet.

Rendkívül érdekes leleplezések köztül egy Monasztirban élő honfitársunk, aki ott előzők szerepet játszik, a Balkán fordalmáról:

A forradalom vezérei.

Az összeesküvők terve az volt, hogy a forradalom szeptember 1-én törjön ki. De a guanyag hamarabb lángra lobbant s véres harcok dultak szerte a monasztiri vilajetben, valamint a szomszédos két vilajetben is.

Az összeesküvők élén már nem az ismert központi bizottság, hanem egy újonnan szervezett vezérkar áll, melynek fejei Sarafow Boris és Gruew Dani. Utóbbi csak most kezd feltűnni. Gruew 45 éves, Monasztirban született, Szalonikiban s a Szófiái egyetemen tanult, majd Istikben, Prilepben, Szalonikiban és Monasztirban tanítóskodott. Kebelbarátja volt Deltschevnek és Petrownak, a tavalyi és harmadévi összeesküvés vezérmembereinek. A törökök 1899-ben elfogták s Kisziába vitték, a honnan 1902-ben tört vissza. A nép szereti és feltűnően bizik benne. — Azt hiszem becsületes ember.

A két említett fővezéren kívül két alvezér is van Toschew 38 éves prilepi tanító és iskolafelügyelő és Lozanow 32 éves fényképész, a bolgár bandák lelke.

Ez a „vezérkar“ tökéletes felszerelés fölött rendelkezik. Van 35.000 puskájuk, mindegyikhez 150 kartaéscsal, melyek közül 25.000 már szíjjel van oaszva. Továbbá 3500 kilogram/dinamit s egy 25.000 főből álló hadsereg fölött rendelkeznek, amelyből 10.000 ember a monasztiri vilajetben harcol. A felkelők között számos keresztény, albán, román és szerb is van.

Szabadság, vagy — pestis.

Az összeesküvőknek célja első sorban az, hogy bebizonyítsák Európának, hogy a macedonok nemcsak követelik a szabadságot, de méltók is rá s elég erősek arra, hogy kivívják maguknak. S ha Európa nem fogja támogatni a felkelést, a fölkelők elfogják pusztítani az európaiak vagyonát, a vasutakat és bankokat s csak az európaiak életét fogják kímélni, amit egyébként már meg is tettek. Így az Ottomán lank ellen intézett merény előtt figyelmeztették a bank igazgatóját, hogy költözzék ki az épületből, ugyancsak figyelmeztették a vasúti hivatalnokokat, hogy szüntesse be a forgalmat, amikor vasúti kőltést vagy hidat akartak robbantani.

Ha ez nem használna, a bandák hatalmukba ejtenek néhány konzult, amint ezt Miss Stoneval csinálták. S ha ekkor Európa felhőborítaná Törökországot, hogy fegyveres erővel nyomja el a felkelést, a ami a macedóniai bolgár elem teljes kiirtását eredményezné — akkor a bandák az utolsó eszközhöz fognak fordulni.

Pestis járványt fognak mesterségesen terjesztetni, hadt pusztuljon el minden! Hozzáfehetetlen, hogy barlangokban e célra annyi pestisbacillust tenyésztenek, a melyek az egész Balkán népeit megzedeletik, ha szerteeresztik a világba. A macedonoknak most már ez a jelszavuk: Szabadság, vagy halál!

Bulgária Törökország ellen.

A bolgár kormány európai ügyvivősegeihez körjegyzéket intézett, melyben jogosnak mondja a fölkelést. A jegyzék szerint Mandelstamm orosz és Para osztrák-magyar konzul beutazták Macedóniát s meggyőződtek róli, hogy a törökök borzalmassal kegyetlenséggel bánnak a bolgárokkal. Nap-nap után meggyalázzák a templomokat, meggyalázzák a nőket, gyilkolják s ütlegetik a férfiakat, asszonyokat, gyermekeket, egész keresztény falvakat pusztítanak el rendszert gyújtogatással. Ezer és ezer paraszt hagyta ott az idén is minden vagyonát s menekült át Bulgáriába, hogy legalább a pusztító életet megmentsék. Arról is meggyőződtek a konzulok, hogy a törökök sok ezer bolgárt minden ok nélkül fogva tartanak. Jogos tehát, hogy az általános kétségbeesés általános forradalmat eredményez

Családi dráma a temetőben.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, augusztus 13.

Megindító családi dráma játszódott le tegnapelőtt reggel a rákoskeresztúri temetőben.

Amint a temető öre, Spányik Ferenc, egy 7 óra tájban rendes körúti megkezdte, az egyik siron, egy nem régen hantolt friss siron, egy nő és két gyermeket pillantott meg.

Mindhárman éltek még, de eszméletlen állapotban voltak. Valóságos vértócsában fektettek.

Spányik azonnal orvórsót futott. Szerencsére néhány perc múlva az orvos megjött és elállította mind a háromnál a vérzést.

Az asszony tért legelőször eszméltre. A szegény asszony elmondotta, hogy ő Mathó Józsefné született Dege Sári. Főjével együtt Cinkotán lakott és két gyermektől volt.

A mult télen férje Rákoskeresztúrra jött dolgozni, és mint vasúti munkás keverte kenyérét.

Valami szerencsétlenség érte Mahót, amiből aztán nagy baj lett. Egy vonat elütötte és agyrázkódást szenvedett. — Egy rákoskeresztúri rokonánál ápolták, de minden fáradság hiába való volt. Két hét alatt meghalt.

Rákos Keresztúron temették el. Mahó egy beteges özvegyet és két apró gyermeket hagyott hátra, akikről kádbetben gondoskodtak az emberek, de lassankint levették kezüket róluk.

Mahóné szegényes hajlékba bekopogtatott a halálánál is rémesebb ellenség: a nyomor.

Az özvegy nem bírta elviselni a sok bajt és borzasztó tette határozta el magát.

Két apró gyermeket elvitte Rákoskeresztúrra, a temetőbe, férje sírjára.

Itten a gyermekeket altató szerrrel elaltatta és aztán egy magával hozott éles késsel elvágta a gyermekek karján az ereket.

Ugyanezt tette magával is.

Szerencsére az orvos jókor jött még, hogy megmentse őket. A szerencsétlenek vért vesztettek, de azért életben fognak maradni. Az orvos és a községi előjáróság intézkedésére a gyermekeket az árvaházba fogják adni, ha a kórházból kikerülnek. Az anyjokról is gondoskodni fognak.

UJDONSÁGOK.

A t. Ház pihen.

Kolozsvár, aug. 13.

Meg volt írva a csillagokban arról a képviselőházzól, hogy az 1903-ik év nyarán ne legyen neki nyári vakációja. Téli közepén, mikor már nyáki benn ülünk az obstrukcióban, akkor kezdtek hirdetni, hogy az idén nem lesz nyári vakáció. De előtt a nyár, a maga kulya melegével, az obstrukció lankadatlanul folyt még egyre, a harcias hangulat sem csappant meg, csak hogy ekkor már nem kellett hirdetni, hogy nem lesz nyári vakáció, mert a fenyegetés immár valóra vált s nyár derekán viharzottak a legélesebb botrányok. Senki sem mert még csak gondolni sem arra, hogy nyári vakációt proponáljon. Pedig a kormánypart is, az ellenzék is titkon áhítozva gondolt rája. És ekkor tanult a t. Ház a közmondásból, mely azt mondja: többet észszel, mint erővel. Mi az a vakáció? Lényegileg nem más, mint a pihenés, illetőleg a szünetelés. Nem muszáj, hogy meglegyen a hivatalos elnevezése is úgy, hogy: »nyári vakáció«, mert a lényeg a fő, a forma mellékes. Először is 453 igazolt képviselő közül 300 állandóan távol volt a nyári hónapokban, azután pedig, mikor ez sem volt elég megcsinálta a t. Ház más címen a maga nyári vakációját is. Így a Széli kormány lemondása idején csinált magának nyolc napot, a parlamenti vizsgálát idejére csinált tíz napot és most a Khuen-Héderváry-kormány lemondása kapcsán legalább két heti szünetelésre van kilátás. Így tehát magában véve is öt hét. Már pedig előkelő tisztviselő is, akinek ötheti nyári szabadság jut. Schesam panasz-kodjék tehát a t. Ház, hogy az uri esztendőjéből kiesett a nyári évszak és sohasem dicsekedjék vele, hogy a nyár hónapjait is a munka idejévé avatta — ravaszul csinálta ezt a t. Ház, a jobb oldali is, meg a baloldali is kölcsönösen becsapta egymást — egymásnak javára. És bárha nincs a t. Háznak az idén nyári vakációja, azért a valóságban mégis van. A cimleg munkába merült t. Ház most jóideig pihen, a parlament hatalmas épületmögéje ránehezedik a lusta nyugalom, a tisztelt honatjék pedig a Tátra fenyegeiben vagy a Balaton hullámaiban hűsölve, avagy Ösztedne fővenyén sütkérezve sóhajtvá sopánkodnak:

— Nincs minékünk, nincs az idén nyári vakációnk!

Ez az, amit úgy hívnak, hogy a kecske is jóllakik, meg a káposzta is megmarad.

— (Herepey Gergely jubileuma.)

A reformátusok nagy népszerűségnek örvendő és ékesszavu papja, Herepey Gergely ez év október havában tölti be papjának 30-ik évét. Ezt az alkalmat a presbyterium fölhasználja arra, hogy szeretett első papjának ünnepélyt rendezzen és meg-

jubilálja. Az ünnepély módozatának megálapítására In cze Gerő főgondnok elnökele alatt egy bizottságot küldött ki, melynek tagjaiul felkéri az egyház gondnokait, lelkészeit és is iskolák igazgatóit. Az ünnepély rendezésével méltóan becsüli meg az egyház ősz papját, ki odaadással szolgálja oly hosszú időn át, egyháza javát. A jubileum ünnepélyességéhez a társadalom is bizonyára hozzájárul részvételével és mi a magunk részéről óhajtanánk tartjuk, hogy ez az ünnepelés minél szélesebb körre terjedjen.

— (Szakosztályi ülés.) A törvényhatósági bizottság három szakosztálya tartott ülést tegnap délután, melyen a bizottsági tagok közül csupán dr. Haller Károly és Gombos Ferenc jelentek meg. Lehetetlen, hogy ez alkalommal újból rá ne mutassunk arra, hogy a bizottsági tagok mily nagyfokú indolenciát tanusítanak a város ügyei iránt, mikor a 80 tagból álló szakbizottsági tagok közül csupán ketten jelennek meg. Minek vállalnak azok az urak tisztségeket, ha az azzal járó kötelezettségeknek nem akarnak megfelelni. Az ülésről szóló tudósításunk a következő: Tárgyalattott a mentő-egyesület Monostori-ut 26. szám alatt levő házastelkének szerződése. A szakosztályok azt javasolják, hogy a város a tulajdonjogát — ha a házvetelára kifizetett — engedje át a mentőegyesületnek azzal a kikötéssel, hogy azt megterhelni csupán a város engedélyére szabad.

A budapesti építő ipariskolánál levő két 400 korotás ösztöndíjat a folyamodók közül St eit Lajos és Rátz Mihálynak javasolja kiadni a szakbizottság.

A város tartozásainak kifizetésére, egy határozott régebben a közgyűlés, hogy annak fedezetét 121.000 koronát a nyugdíjalapból veszik kölcsön tíz évre. A kormány nem hagyta jóvá ezt a határozatot és most a szakbizottságok azt javasolják, hogy a kölcsön öt évre vételessé fel.

A tárgysorozat egy apróbb ügy elintézésével ki lévén merítve, Vikol Kálmán elnököl h. polgármester az ülést bezárta.

— (Presbyteri gyűlés.) Az ev. ref. egyházköztség presbyteriuma tegnap délután 5 órakor népes gyűlést tartott Im re Gerő főgondnok elnökele alatt; de részt vett azon az ő szokott buzgósgával Dr. Bartók György püspök is. A rendes folyó ügyek elintézésén kívül fölmerült régebbi terv, hogy a belvárosi leányiskola Mikó-utcaól Parkas-utcahá áthelyeztessék, e gyűlésen is szükségesnek mondatott ki s a presbyterium a régi collegium melletti papi és kántori lak restaurálását már oly módon fogja végeztetni, hogy az esetleg iskolának is bevaljék. E kérdést már tovább nem is lehet előadni, mert ez igen fontos ügy a vallásfelekezeti híveinek leányoktatására nézve. Semmi szüksége sem volt arra a vallásfelekezeteknek, hogy jó iskola helyiségét átengedjék állami polgári leányiskolának; de ha már ezt az áldozatot a köz javára, de semmi esetre sem az egyház előnyére megtette, úgy elérkezett az ideje, hogy leányiskoláját vissza helyezze a belváros területére. — De fontosabb tárgyak közül fölemlítjük még a monostori új ref. templom ügyét. E városrészben ugyanis igen nagy hiány volt, hogy a ref. egyháznak nem volt temploma. Most az egyházköztség megvásárolta a volt Nemesséle szép kerthelyiséget és oda díszes templomot fog építtetni a jövő tavaszán. Az építés terve most készül s egy bizottságnak lesz kiadva átvizsgálás végett. A költségekre nézve az egyházköztség aláírási íveket bocsátott ki adományok gyűjtése végett, a mi máris szép eredményt ért el. Egyik áldozatkész grófnő 500 koronát küldött a templom-építés céljaira, azonban arra kérte a presbyteriumot, hogy nevét ne hozza nyilvánosságra s így tehát mi sem említjük fel az áldozatkész urnó nevét. A jöttét önmagát dicséri. Egyébiránt átiratban köszöni meg az egyházköztség, melynek átadásával Herepey Gergely első papot bízta meg. Az istenítisztelet tartására a templom felépítésére segédpapot fog kinevezni a püspök. — A tanítótestület fizetésjavításának kérése egyelőre levétetett a napirendről azon okból, hogy az egyházköztség bevárja, míg az állami törvényhozás is megállapítja a tanítók fizetését s ehhez mérten fogja az egyházköztség is azt rendezni. A gyűlés este 8 órakor fejezte be havi rendes ülését.

— (Kolozsvárra jövő vendégek ismerkedési estélye.) A szombaton városunkba érkező vendégek ismerkedési estélye alkalomából az „Ellenzék“ egyik barátja kifogásolja azt, hogy a rendezőség az ismerkedési estélyt a sétatéri kioszkban akarja rendezni. A rendezőség erre válaszul megjegyzi, hogy korántsem akarja a városunkat, a Mátyás király szobrát s egyéb nevezetességeinket megtekinteni jövő vendégeinket a sétatéri kioszkba telepíteni; hanem az a célja, hogy a városunkba érkező vendégeinknek kellemes estét biztosítson. A kellemes est biztosítására nagyobb helyiség nincsen, mint a városunk által nagy áldozatok árán létesített sétatéri kioszk. A rendezőbizottság célja tehát ép az, hogy megismertesse a messze távolból hozzáng jövő idegenekkel, — pártját messze földön nem található, százados fákkal beültetett — sétaterünket és annak szép kioszkját. Az „Ellenzék“ barátja legyen en-

nél fogva nyugodt, ki van zárva, hogy a sétatéri kioszkban ez alkalommal bábeli ka varodás legyen.

— (Szépművészeti kiállítás Kolozsvárra) Mult ősszel, az Mátyás-szobor leleplezése alkalomával rendezett az Erdélyi Szépművészeti Társaság kiállítást, melyet azonban, habár nagyszabású volt és művészi színvonalon is állott, a nagyközönség nem méltányolta, — amint azt megérdemelte volna; a Társaság belátta, hogy a közönség közönyét csak úgy lehet megszüntetni, ha felébresztik benne a művészetek szeretete iránti fogékonyságot. És hogy ez megtörténjék, a Társaság fáradságot és anyagi áldozatot nem kímélve igyekszik azon, hogy a közönséggel a művészi alkotásokat megismertesse és alkalmat nyújtson arra, hogy az azokban nyilvánuló szépet és szellemi erőt élvezhesse. Ezért elhatározta, hogy ez évben újabb kiállítást rendez s erre irányuló előkészületeit még a tavasszal megkezdte. A budapesti műcsarnok vezetőjét, Telepy Károlyt felkérték, hogy a művészeknek a kiállításra száni műveit összegyűjtse és együttesen küldje le Kolozsvárra. — A kiállítás megbeszélése végett tegnapelőtt délután a társaság a polgári fiúiskolában gyűlést tartott, melyen jelen voltak: Pákey Lajos elnök, Peielle Róbert, Széchy Akos dr., Péterfi Zsigmond, Ferenczy Dező, Debrecei Béla, Kovács László, Marselek Endre és Szeszák Ferenc. Elhatározták, hogy a kiállítást augusztus 30-án rövid ünnep keretében megnyitják. A fővárosi festők közül jelentkeztek a kiállításra: Telepy Károly, Bruck Hermin, Tölgyesi Arthur, Peske Géza és Kinnach László. A kolozsváriak közül: Peielle Róbert (szobrász műveivel is), Pap Gábor, Szeszák Ferenc, Montbach Emma, Melka Vince, Bazel Ferenc és Bodor Irma. Tehát igen gazdagnak ígérkezik a kiállítás, mely szeptember hó 30-ig lesz nyitva.

— (Ezredék baleset.) Derék mentőink, kik valóban odaadó munkásságot teljesítenek a humanitás szolgálatában, tegnap érték el ez évben az ezredék esetét. Erdekének tartjuk megemlíteni, hogy 1901-ben október és 1902-ben szeptember végén érték el mentőink az 1000-ik balesetet, egy most ime már augusztus 13-án eljutottak ehhez a számhoz, melyből természetesen ki vannak zárva a tüzesetek, a betegszállítások stb., mert tisztán a baleseteknél nyújtott első segélyről van szó. Dicséret azoknak, kik ezt az intézményt munkássággal szolgálják.

— (Elmentek a honvédek.) Tegnap reggel 8 órakor indult el különvonattal a Kolozsvárt állomásozó 21-ik honvédezzel a nagy gyakorlatra, mely a lippei királygyakorlattal végződik. A vonattal csak Gyulafehérvárig mennek s onnan gyalog vonulnak Szászváros felé, hol hadosztály-gyakorlatokat tartanak s majd szeptember első napjaiban érkeznek csak Lippára. A visszaérkezés szeptember 18-ika körül történik meg.

— (Kolozsvár képviselői a drezdai kiállításon.) A németországi városok Drezdában rendezett kiállítására, mely e városok közigazgatását, ipari, technikai segédesszközeit, valamint szociálpolitikai feladatait igyekszik szem elé állítani, Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága Szvacsina Géza polgármester, Fekete-Nagy Béla tanácsost és Póczy Mihály főmérnököt küldte ki. A bizottság két utóbbi tagja már tegnapelőtt este indult el Kolozsvárról, Szvacsina Géza polgármester pedig, ki jelenleg szabadságon van, Bécsben csatlakozik hozzájuk. A kiállítás tüzetes megtekintése 8—10 napot fog igénybe venni.

— (Mentők.) Alexander Vilmos 7 éves, borostóló születési akrobatát, ki néhány nap óta, mint turista, városunkban időzik, tegnap délután egy kutya biciklizés közben megharapta. Sebét a mentők bekötötték. A kutyáról konstatálták, hogy nem volt vesztet.

— (Verekedő cigányok.) A Csapkacsa 15 sz. a. tegnap este csinos verkedést rendezett egy pár cigány. — Megrohanták ugyanis szomszédjukat, egy csizmadia-mestert és úgy őt, mint najét össze-vissza sértették kacorral, úgy, hogy a mentőknek kellett kivonulni. Azonkívül a garázdálkodók összetörték és zúztak mindent, mi keztük ügyébe akadt. Betörték az ablakokat is, sőt még a család kedves dakszilját sem kímélték és azt is össze-vissza verték. Az eljárást megindította a rendőrség.

— (A „Jugend“ pimaszsága.) Ez a Magyarországon meglehetősen elterjedt élcslap legutóbbi számában a következő otromba élcet közli: „Egy osztrák állam-polgár a következő levelet intézte hozzánk: Kedves Jugend! Összes barátaimmal és ismerőseimmel tudatom, hogy költséges viszonyomat azzal az arcátlan magyar személylyel megfogom szüntetni.“ Ezután következik a szerkesztőség megjegyzése: „Mi előre is gratulálunk! A szerkesztőség.“ A pimasz gondolkodásra valló élc illusztrálva is van. Az osztrák kirug egy magyar nőt. Különös kommentár nem kell ehhez a komizáshoz. A kereskedelemügyi miniszternek kötelessége ettől a laptól megvonni a postai szállítási kedvezményt, sőt kötelessége azt kitiltani a magyar állam területéről. Addig is mig ez bekövetkezik, a magyar közönségnek kötelessége megszüntetni az előfizetést ezzel a lappal. Kötelessége ez nemcsak a közönségnek, de a kávéház tulajdonosoknak is. Amint különben értesülünk a kolozsvári kávéosk — nagyon teljesen — nem fogják megújítani a „Jugend“ előfizetését.

— (Székely György főispán.) Háromszék megye főispánjává Székely György képviselőt nevezik ki. A kinevezésre vonat-

kozó iratot most terjeszti 6 Felsége elé Khuen gróf miniszterelnök, minthogy a ki-nevezés már a múlt hó 25-én tartott miniszteri tanácson határozottá emelkedett.

— (Magyarfaló tanító.) A kolozsvári kir. itélőtábla felebbviteli tanácsa előtt, ma egy magyarfaló néptanító tett tanúságot a mi végzetlenül túrelmünkről. *Botha Juon* csákyányi néptanító, magánokirat hamisítás vádjával terhelt állott ma a királyi tábla előtt, ahol megtagadta a magyar nyelvet és tolmácsot kért, hogy románul felelhessen, kijelentve, hogy nem tud magyarul. A népiszkolárról szóló törvény értelmében a magánokiratot hamisító *Botha Juon* urnak kötelessége lenne magyarul tudni, másképp nem lehet néptanító. Képzeli már most el, hogy *Botha Juon* micsoda oktatásban részesítheti a reabizított növendékeket, ha megtagadja a magyar nyelvet és amellet magánokiratokat hamisít. Ajánljuk *Botha Juon* néptanítót és magánokirathamisítót urat a vállás- és közoktatásügyi miniszter szíves figyelmébe.

— (Rákóczi-ünnepély Kézdivásárhelyen.) Szép és hazafis ünnepélyt rendezett e hó 8-ikán a Kézdivásárhelyi szünidőző tanuló ifjúság II. Rákóczi Ferenc emlékére. A gazdag műsorból K. Kovács István hatóságos elnöki megnyitójára mellett Molnár Emil ünnepi beszédét és Kupay Irénke és Rákosi Zoltán szavazatát emeljük ki főképpen. Az ünnepély tisztja jóvedelméből Gábor Áron és Turóczi Mózes kézdivásárhelyi ügygyárát fogják megjelölni.

— (Az új pápa.) X. Pius tiszteletére tegnap d. e. 10 órákor a főtéri templomban ünnepélyes istentiszteletet tartottak, melyen a misét Bíró Béla apátplébános szolgáltatta, a „Kolozsvári Dalkör” részvétele mellett. A misén résztvettek a hatóságok és hivatalok képviselői és a különböző fegyvernembeli tisztikar tagjai.

— (A szegedi ügyvédek és a király.) A szegedi ügyvédi kamara tegnapelőtt hozott határozata országzszerre nagy felűnést fog kelteni. Arról van szó, hogy a kamara tagjai eddig minden év augusztus 18-ikán megjelentek a főispánnál, s bemutatatták nála hódolatukat a király születe napja alkalmából. A szóbanforgó ülésen, Wégmán Ferenc dr. titkár indítványa folytán kimondották, hogy ez évben a szokásos tisztelgést nem tartják meg a szegedi üdvözlések küldését egyszersmindkorra beszüntetik. Persze nyomban jö a megnyugtató, hogy e határozat egyszerűen elvi álláspont dokumentálása és legkevésbé sem akarja a szilárdan épült lojalitást sérteni.

— (Halálos bányszerencsétlenség Bodokon.) Halálos kimeneteli szerencsétlenségről értesítik lapunkat. Egyik kolozsvármegyei községben Bodokon, Sahin Lukács bodokonai bérli kavic-bányájában Mokány Vaszi, ottani lakos, bányamunkás, állítólag kellő ellenőrzés hiányában, a kellelénél jobban aláasott a bányában, mely a felülről lenyomuló túlsúly következtében a bányairányban dolgozó munkásokra szakadt. Két munkás, mindkettő feleségek, családok ember, nyomban szörnyet halt. A szerencsétlenségről értesítették a hatóságot is, melynek részéről már ki is szállt a bizottság a törvényszéki orvosi és hivatalos vizsgálat megajtése végett. Hogy kit terhel a szerencsétlenségből kifolyólag a felelősség sulya, ez csak ezután fog még kiderülni. A szerencsétlenül járt két munkás nagy nyomorban lévő özvegye és árvaíránt általános a vidéken a részvét.

— (Megint a Bácska.) Hát csak nem akar kifogyni Bácska az ő körülmélet vicceiből és tréfáiból. Most újra egy bizonyítványt olvasunk valamelyik bácskai hírlapban, hivatalos komolyalag állítván ki azt a rövid ideig szolgáló Héderváry bányász. A bizonyítvány így szól:

Eccelexben: vesztegetési zárlat ügyben bélyegmentes.

Bizonyítvány.

Alulírott Hunnia-Pannónia ezennel bizonyítom, hogy **Khuen-Héderváry Károly** a legfőbb kamarilla által szolgálatomba beajánlott volt horvát bán országomban folyó évi június 27-től augusztus 8-ig, mint miniszterelnök volt alkalmazva és ezen teljes idő alatt nemcsak hogy tisztakezessége és különösen a Dienes Márton, Geiger Gizella, Bolgár Lajos és Singer Arthur vezetése alatt állott, az obstrukció vihára által felkorbácsolt a nemzeti vívmányok kicsikarására irányuló hazafias törekvéseket a keletkező csirájukban való elfojtási igyekezetnek pénzzel megvásárolható elhallgatási és megszeliidítési tendenciáknak előmozdítására a rendelkezési alap áldozatkészsége mellett léteztél és a leszereltetést kieszaközlni hivott erényegyletnek, valamint a volt főmei kormányzóknak hathatós támogatása folytán teljes megelégedésemel kivívta, amiért is Temesvár városa egyhangulag orsz. képviselőnek is megválasztotta, — de rövid ideig tartott uralma után saját akaratán kívül beállott elavoztatása és csendes temetével egybekötött lemondása által Hazánknak oly szolgálatot tett, amiért teljes megelégedésemel kivívta, úgy, hogy minden tönkre menni készülő államnak őt a legbátrabban ajánlhatom.

Meg kell jegyeznem, hogy elboacsátta-

tása előtt egészségesen távozott, mert miniszteri székrekedési hajlamaiból saját költségemen teljesen kigyógyítottam.

Kelt Budán, 1903. augusztus 8-án.

Hunnia Pannónia.

— (Agyonütött pap.) Drugociu, huréji gr. kath. papból a napokban egy cigány több tárgyat ellopot. Mikor a pap őt ezért felelősségre vonta, a cigány annyira dühbe jött, hogy egy vasvillával a pap fejére ütött, úgy, hogy eszméletlenül rogyott a földre és pár órai kintlódás után meghalt. A gyilkos cigány ellen bevezették az eljárást.

— (Halott csecsemő a vasúton.) A szeged-rókusi pályaház III. osztályú vartermében izgalmas jelenet játszódott le tegnapelőtt hajnalban. Egy szegény nagyvárad asszony Borsódi Juliánna az éjjeli vonattal érkezett, élében egy három hónapos kis csecsemővel. Ep meg akarta szoptatni az anyja gyermekét, midőn riadtan vette észre, hogy a csecsemő halott. A szegény, boldogtalan anya keserű zokogásba tört ki és sirva mondtatta el, hogy a kis teremtes az egész úton csöndesen viselkedett és nyugodtan aludt. — A csecsemőt a szegedi kórházba szállították, hol a boncolás fogja megállapítani a halál okát.

— (Galambok sorsa.) Elfeleltük már azt a néhány okos kis galambot, melyekkel egy prágai orvos kísérletezett s a melyeket B. a. n. Antal kolozsvári posta- és táviró-főnök bocsájtottnak ismét néhány hét előtt? Jeleztük, hogy a galambokcsákra nem az előre várt szél járta annak idején s így utat tévesztettek a kis madarak. Amit most a prágai orvos jelenti, a galambok közül, egyet hosszú hanyódás után más elvitt a sorsa Prágába s kocogtatott ott orvos uram ablakán. Mi van a többivel? Ki tudja, ki pusztította le őket a messziségben? Ki tudja, hol vágta le a mész szárnjukat? — Haza jutnak-e még Prága városába? ... Galambok sorsa...

— (Meggyilkolt házáló.) A kiskovácsi község határában lévő Béla-pusztán borzalmas eset történt a múlt héten, amelynek azonban csak most jutottak tudomására. Tudósítónk jelentése szerint az említett pusztán a legnagyobb kegyetlenséggel ölték meg Sramecz Lipót házálót, hogy pénzt elrabolhassák. Sramecz olyan kisebbszerű vándorló kereskedést folytatott. Kocsijával bejárta a falvakat és szállásokat a ahol kisebb mennyiségű gyapjút, tulot és más efféléket talált, azt észrevásárolta. Így jutott el még a múlt esztörtékn a Béla-pusztára, ahol a mezőn találkozott Kutyera Mihály juhász bojtárral, aki gyapjút kínált neki megvételre. Sramecz, mert csak kevés gyapjúról volt szó, kocsiját és lovat egy fa alá állította s a juhászsall gyalog ment a 3—400 lépés távolságra lévő kunyhóhoz. Ott csakhamar megtörtént az alku s amikor Sramecz fizetett, a juhász észrevette, hogy nagyobb összeg van a házálónál. Bűnös gondolat villant meg erre a juhász fejében s a mikor Sramecz kifelé indult, egy kötélhurkot vetett annak a nyakába s azzal megfojtotta. A gyilkosság után Putyera Mihály szalmával letakarta a holttestet, a lovat és kocsit azonban szabadon bocsátotta, de a kocsirol is levett 150 kiló gyapjút. A gyilkos éjnek idején a megölt ember holttestét kivitte a határba és egy kutba dobta. A megölt ember családja a reudorséghez fordult panasszal, mert abból a körülményből, hogy a lo a kocsival gazdátlanul ért haza, rosszat sejtettek. A csendőrség őt napi erőlyes kuta és után, kedden végre nyomára akadt a gyilkosnak Putyera mindaddig erősen tagadott, míg a megölt ember pénztárcáját meg nem találták. Ekkor aztán beismerie, hogy ő volt a gyilkos s 74 koronát rabolt el Szamecztól. A gyilkost bekisértek a törvényszékhez.

— (A vatikáni udvarból.) X. Pius pápa nagyon népszerű pápa lesz; kiválóságait ismeri az egész világ s azok az apró hírek, amelyeket most a nagy napok után Rómából küldenek, megannyi rokonszenves vonással ismertetnek meg bennünket. — Nagyon szereti a nővéreit a pápa! mondják a rómaiak és valóban az új egyházó nagy szeretettel veszi körül a családját, amely természetesen boldog a nagy kitüntetés miatt, hogy az ő rokonuk jutott Szent Péter trónjára.

Kihallgatások alkalmával az első mozdulat, amelylyel a pápa a híveit fogadja az, hogy lehajol hozzájuk s térdelő helyzetből felemeli őket. Általában a szerénység, szelidség mintaképe; aki egy percig a társaságában van, elfeledi, hogy minő nagy méltóság képviselőjével áll szemben. Amikor megkérdezték őt, hogy milyen lakosztályt kíván a Vatikánban, a pápa mosolyogva felelt:

— Oh, csupán egy kis szobát, ez tökéletesen elegendő lesz nekem. A mérnökök különben már megszállták a Vatikán, hogy a pápa minden szerénysége ellenére is új pompával lássák el a híres, de kissé elkopott termeket. A pápa pedig egyre ezzel buzdítja a mérnököket: — Csak egyszerűen! Minél egyszerűbben, uram!

Szóval, X. Pius igen demokrat érzelmű pápának ígérkezik.

— (Gyujtogatott koldusok.) Bogács község lakosságát nagy csapás érte. Leégelt az egész község s odaveszett a lakoságnak nemcsak a hajléka, hanem az egész gabona termése is. A szerencsétlenség, mint azt a nyomozás megállapította, bosszu méve volt és a gyujtogatásokat sikerült is kézrekeríteni. Az eset részleteiről az alábbiakat jelentik nekünk: A múlt vasárnap bucsu volt Bogácsban. Erre az alkalomra, úgy mint más években is sok vándorló idegen koldus jött a faluba. Minthogy pedig a múlt évi bucsu alkalmával ezek a vándor koldusok olyan botrányos verekedést rendeztek, hogy a csendőrségnek kellett közbelépni, Hiller Antal községi bíró új

intézkedett, hogy ezeket a vidéki koldusokat a bucsu idejére be kell kísérni a község háza udvarára. A koldusok erősen tiltakoztak ez intézkedés ellen, de azért mégis összereltek őket a község házára, a honnan este 7 órákor kikisérték őket a község házára. A koldusok között volt Páska Antal, Balya Márton és Paczuj Mihály. Mindhárom ismert nevű ember a csendőrség előtt. Ez a három ember, amint a kiserőktől megszabadultak, az est beálltával visszatértek a faluba és egyszerre három helyen gyujtották fel a falut. Egy időben tört ki a tűz a plébános szérűskertjében és a bíró udvarán, továbbá Tamás József gazdaembere. A tűz, mert nagy szél is fújt, gyorsan terjedt a kertekben lerakott buza és egyéb gabonakazlak között, a mitől aztán leégtek a házak is. A három gyujtogatott megszokott ugyan, de másnap már utolérték őket a bölcskei határban, ahol letartóztatták őket.

— (Köszönetnyilvánítás.) Alulírott rendezőség hálás köszönetünket nyilvánítjuk Váradi Miklós, Tompa Kálmán, Stephanidesz József és Fehérvári József tagjainak, a kolozsvári orsz. nemzeti színház tagjainak és Szabó Erzsike kisasszonynak, valamint azon hölgyek és uraknak, kik e hó 2-án, a nyári színházban megtartott jótékony célú műkedvelői előadásán részt vettek és annak sikerét előmozdították. E helyen még köszönetet mondunk nagys. Vikol Kálmán h. polgármester urnak, ki az estély védnökségét volt szíves elvállalni, valamint az egész helyi sajtónak, mely a szent célra kitűzött estélyt a legmelegebben pártolta. Kolozsvárt, 1903. aug. 13-án. A máv. altiszt kör műkedvelői előadás rendező-bizottsága.

— (Országos süttőipari kongresszus.) A székesfővárosi süttő-ipartestület az 1903. évi kongresszustól nyert felhatalmazás alapján folyó hó 19., 20. és 21. napjaira egybehívta az orsz. süttőipari kongresszust. Ez a kongresszus nagyjelentőségű dolgokban lesz hivatala állást foglalni. A kereskedelmi miniszternek a vasárnapi munkaszünet tárgyában legutóbb kibocsátott rendelete rendkívül módon sújtja a süttőiparosságot, de veszélyezteti a nagyközönség érdekeit is. Különösen ennek a rendelkeznek megmástitását fogja kérni a tanácskozás, éppen azért kívánatos, hogy azon az ország süttőiparosai minél nagyobb számban vegyenek részt. A kongresszus programja a következő: Augusztus 18-án este előértekezlet, utána ismerkedési estély. Augusztus 19-én nagygyűlés, amelyen először is 6 Felsége iránt való hódolatát mutatja be a süttőiparosság, majd Gelléri Mór kir. tan. ünnepi beszédet mond, Spolarits György elők. biz. elnök megnyitja után kezdetül veszi a tanácskozás, a mely három napon át délelőttiönként fog tartani: a vasárnapi munkaszünetről, a házi ipari szakosztályáról, s az ipartörvény módosításáról. Délutánokint a főváros látnivalóit, a nevezetesebb ipartelegeket tekintik meg a kongresszus tagjai. A kongresszus részvételi díja 5 kor. Az előkészítő bizottság meghívta a tanácskozássokra az országgyűlés összes pártjait s a kereskedelmi minisztériumot is.

— (Két keresztény uri leány) intelligens családánl bútorozatlan szobát és teljes ellátást keres. Cim a kiadóhivatalban.

— (Fordításokat) a magyar, német, francia, angol és lengyel nyelvekben jutányos díjazás mellett elvállalok. Német, francia és lengyel nyelvet tanítom is. Cim a kiadóban.

— (Szerencsés számok.) (Express tudósítás.) Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket sorsolták ki: 20000 koronát nyert: 88643. 2000 koronát nyertek: 18920 39470 55241.

1000 koronát nyert: 92272. 500 koronát nyertek: 4320 9036 10820 13893 21427 23482 43062 50763 65879 71293 75525 82680 86036 90427 91575.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

IRODALOM.

Két új regény. Singer és Wolfner budapesti könyvkiadó cég a legajlislebb magyar könyvkiadó. A külföldi s belföldi irodalom legjobb termékeit a magyar olvasó község elé hozza. Igaz, hogy a vidéki irok még mindig nem szerepelnek eléggé kiadványaikban, de ebben a tekintetben is figye messőbb ez a cég bármely másnál. A szóban levő két új regény ez: „Heine Inga”, regény egy kötetben, írta Blicher Clausen. A skandináv regényirokban az izzó lélek rendszerint párosul mély megfigyeléssel és cselekménnyel is tudnak exponálni úgy, hogy az olvasó meg nem tud válni a könyvtől, a mig az utolsó sorig el nem olvasta. Mindezek az előnyök megvannak bőven Blicher Clausen kötetében, a mely a könyvlatásokban megjelent az Új Időkben, százárad jöttek a levelek és ostromolták a szerkesztőseget, hogy árulná el a regény végét. Ilyen érdeklődést csakis jó és művészi becsű regény kelthet. Blicher Clausen regénye a legkiválóbbak közül való. Megjelent az Egyetemes Regénytár sorozatában és árá piroz vászon kötésben egy korona. A második ránk néve azért kedvesek, mert ma y a r: „Szent Agata levelei, írta Váradi Antal. Azok a regények közül való, a melyeket „fehér”-nek nevezett el ez irodalmi divat, mivelhogy a meséjük olyan, hogy a hőféher leányágnak valók. Ami egyenesen megköveteli, hogy a mesészővetség is minden tekintetben érdekes legyen és a jellemzés, a stilus megfelelően a legmagasabb irodalmi követelményeknek. Az Egyetemes Regénytár, amelynek életbevágó feladata, hogy a magyar családoknak érdekes, skrupulust nem keltő olvasmányt nyújtson, helyesen tette, a mikor ezt a regényt felvette sorozatába, a hol előkelő helyet foglalt el. Piroz vászonba kötve csakis egy korona az ára.

SZÍNHÁZ.

* A nyári színház előadásai szombaton kezdődnek. Első előadásul Schiller drámája az „Orléáni Szűz” kerül színp Tólvölgyi Margittal a címszerepben; vasárnap a „Forgószél kisasszony”-t adják Szabó Marikával; hétfőn pedig Gárdonyi Géának nagysikerű falusi története, az „Annuska” kerül színp Th. Csige Bóskével a címszerepben.

* Kio-Kio. A Nyári Színház legközelebbi udonságából, a „Kio-Kio” című francia bohózatból próbál most naponként az énekes személyeztet. A fővárosi Nyári Színházban nagy sikert aratott bohózatban, melynek címszerepét Szabó Marika játsza, Kassai, Mészáros, Mátrai, Desséri és Garzó Adél kaptak kitűnő szerepeket. Kio Kio bemutató előadása 21-én lesz.

Táviratok

A parlamenti bizottság jelentése.

Budapest, aug. 13. é 12 ó.

A parlamenti bizottság jelentését Szivák Imre előadó immár elkészítette. A jelentés bőven foglalkozik a bizottság küldetésével, a vád- és gyanu-pontokkal és vizsgálat irányával. Mérlegeli a bizonyítékokat és ösmerteti az eljárás történeti részét. A jelentés véleménye a következő:

Ezek után, hogy a ház határozatának valami véleményt és alapot adjanak, összbnyomásként véleményünket beszámítással és politikai megítélés tekintetében abban foglaljuk össze, hogy a kormánynak vagy a miniszterelnöknek nem volt tudomása bejelentett vesztegetésről. Cselekvése csak elszigetelt bűnkisérlet (Szápárynak) és az ennek nyomán lefolytatott vizsgálati eljárás minden kétségen felül helyezi a a törvényhozás minden egyes tagjának hozzáférhetetlen erkölcsi tisztaságát. Minthogy további intézkedés szükségé nem forog fenn, mondja ki a ház, hogy a jelentést tudomásul veszi és ezzel napirendre tér.

A nemzeti engedmények.

Bécs, aug. 13. é 12 ó.

A legfelsőbb katonai hatóságok utasítást kaptak, hogy a magyar katonai követelések teljesítésének és a lehetőség iránt tegyenek előterjesztést. Holnap itt nagy tanácskozás lesz, melyen részt vesznek: Khuen-Héderváry, Körber, Windischgrätz, az urak háza elnöke.

Ő felsége kedden jön Gödöllőre.

A párisi vasuti katasztrófa.

Budapest, aug. 12. é 12 ó.

Párisból jelentik: Ma 56 halottat elemettek. A város holnap gyász-ünnepet rendez, melyen a miniszterelnök mond beszédet. A metropolitán vasut igazgatósága a hátramaradtoknak első segélyül 10.000 frankot adományozott.

A román király Ischlben.

Budapest, aug. 13. éjjel 12 ó.

Ischlből jelentik: A Károly román király jelenlétében végbe ment tanácskozáson diplomáciai katonai kérdések merültek fel. Románia hangszolyozta, hogy veszedelmesnek tartja Bulgária terjeszkedési törekvéseit. A macedon bizottságok szitják a forradalmi mozgalmat, melyeknek céljuk Románia partvidékein egyelőre autonóm török provincia formájában megállapítani Dél-Bulgáriát. Ha Bulgária nem tudni, vagy nem akarám megfokezni a lázadó elemeket, akkor Románia, ha mindjárt mozgósítás által is kénytelen lenne félreérthetetlenül tudtára adni Bulgáriának, hogy fészkelődéseit nem tűri.

Budapesti gabonafőzsde.

Készáru-üzlet változatlan. A határidő-üzlet gyengén tartott. A tengeri állandóan szilárd — tartott szarazságra.

Jegyzetelt: Buza okt. 731—35 Buza 1904. ápr. 760—61 Rozs okt. 617—18 Zab okt. 535—37 Tengeri júliusra 450—05

REGÉNY

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. — Irta: Kreuth W. (25)

— Nemde, az ön embere szokatlanul nagy, erős testalkatú és feltűnően kellemes arcú? — kérde a tanár.

— Igen, ő szép, nagyon szép ember, de igen haragos természetű — velette közbe donna Tereza.

— Frigyes, talán csak nem Bergen Róbert hadnagy? — jegyzé meg Berndorf tanár felesége.

— Igen, feltűnően, csakis ő és senki más — ha, ha, ha, pompás ember. Két évvel ezelőtt, midőn ő Európából ide jött, én vettem közbe magam a német konzulnál, Caballeró tábornoknál, az ő ajánlása végett, hogy neki egy állást adjon a hadseregben. Azonban még sem kapott, mert a paraguayiak nem tűnék idegent soraik közt, ha, ha, teljesen igazuk van. Vannak itt olyan tiszték, kik a nagy hadseregben östáz ember felett rendelkeztek; mind úgy óvta magát, a hogy tudta, mint a hogy a paraguayiak jelszava mondja: Paz y Justicia béke és igazság.

— Ne beszélj ostobaságokat Frigyes, mondá Berndorné asszony szigorú hangon, miközben hangját barátságosra változtatva, donna Terézához fordult: És ez a német, csakugyan olyan rossz ember volna? Ugyan mit tett Önnek, beszélje el kérem.

— Epen nekem semmily, csakhogy Mercedesünket elcsábította; ez szomorít minket, mert az a leány kedvencünk volt.

De ő egy alkalommal civódásközben megsebesítette egyik legjobb barátunkat, egy Pedro nevű derék fiatal embert. E bátor ifjú már hetek óta fekszik ranchinkban s dacára lelkiismeretes ápolásunknak, igen lassan gyógyul. Előbb egyike volt a legügyesebb tróperoknak, most pedig nem bírja e nehéz szolgálatot, habár neki sokat jóvedelmezett is, hanem arra kényszerült, hogy megélhetését mint capatac biztosítsa.

— Így bizony — mondá Berndorné asszony elemébe kerülve, de akkor miént említi egyszerre mindkettőt, hát don Roberto oly hevesvérű, vagy a másik?

— Valószínűleg mindketten. Don Pedro egyszer a fejébe vette, hogy ő a mi Mercedesünkkel, a vidék legszebb leányával, elmegy. Mercedes, a ki don Roberto-nál lakik, nem akart róla semmit sem tudni, még akkor sem, midőn ez kedvese távollétében elment hozzá, hogy ajánlatát megújítsa. Szerencsétlenségre ekkor betopant a házigazda; mindketten késeiket rántották elő és don Roberto barátunkat szabályszerű küzdelemben leterítette.

— Ez igen hasonlít Berger urhoz — szól ismét Berndorné asszony, ő egyike volt a német hadsereg legügyesebb tisztjeinek, s mint a konzul mondta, nagy karrier állott előtte, ha ő hevesvérűsége által el nem ragadtatta volna magát, a mikor is egy elszólásával pályáját egészen tönkre tette. Igen, ő nagyon érdekes ember, — jegyezte meg Berndorné asszony.

— És mondja csak, donna Tereza, mi történt tovább, hogy jöttek ők úgy össze; persze, igaz, hiszen halálos ellenségei voltak egymásnak és alig várják az alkalmat, hogy ismét harcolhassanak egymással (Folyt. köv.)

Vásári jelentés.

A tegnap megtartott, közepesnek mondható hetivásáron a következő árak szerepeltek:

	Kor. fill.
Buza	12 80
Árpa	10 40
Zab	9 40
Törökbuza	14
Rozs	12
Marhahús	88
Disznóhús	1 20
Birkahús	72
Borjuhús	70 f. — 1 20
Zsir	1 60
Háj	1 60
Szalonna	1 60
Csirke	80 f. — 1 60
Liba hizott	4 80
sovány	1 60
Réce	2
Napszámbér	1 50
Tehéntej	14
Bivaly tej	20
Tojás	20
Sajt	1 04

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket birtokra, bérházakra olcsó kamat és szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönt szerzek katonatiszteknek állami és megyei tisztviselőknak, hivatalnokoknak könnyű részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkrétioó biztosítatik. **Friedmann Samuel.** Irodai órák: d. e. 10—12, d. u. 3—5. (Belkirály-utca 16. sz.) Ugyanott házak eladását és vételt 2631. gyorsan lebonyolítok. 4—60

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.
2653 10-*

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Kerékpár!
Kerékpár férfi és női
kittűnő minőségű, alig
használt s adómentes
Olesón eladó!
Hol, megmondja a kiadóhivatal.
2654 1-1

Kolozsvári Kiállítások

(1903. szeptember 5., 6., 7. és 8-án.)

A Nagym. Földm. Miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatása mellett.

1. XIV. Erdélyrészi Tenyészállatkiállítás.

Erdélyrészi tenyésztők részére. Díjak
összege 12,000 korona. Áll. arany-
és ezüstérmék. Dícsérő oklevelek.

2. II. Erdélyrészi gép-, eszköz- és anyag-

kiállítás, részt vehet minden magyar-
országi gyáros és iparos. Áll. arany-
érem és ezüstérmék. Díszoklevelek.

3. Országos baromfi kiállítás.

Részt vehet minden erdélyrészi és
magyarországi tenyésztő. Díjak 2000
koronáig. Dícsérő és díszoklevelek.

Bejelentési idő:

1903. augusztus hó 15-ig.

Programokat és bejelentő íveket kérésre küld:

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ Titkári Hivatala, Kolozsvár.

Petőfi-utca 7-ik szám.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképeseti kellekek áruháza Kolozsvárt.

Telefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti **Grammophon** Társaság hangosan beszélő-,
zenélő- és szavaló-gépeit, eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyintén az
ezekhez megfelelő
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban **Grammopho-**
nokot megfelelő
referenciák mellett
havi részlettör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Fényképeseti kellekekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsebkamrákból filmek, üveglemezek a
leghibesebb gyárakból, másolópapírok,
levelezőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kellekeket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellekekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellekek
stb., vadászcsipők, eszmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan loden és teveszörkák, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszörkák, szörmével bélelt és
béleltenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruha-kereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiu „ 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a
Tanácsháza alatt.

KÉSZLETET tart saját
gyártmányu o o o
vasekék, boronák,
kézi- és járgányos
cséplők, szelelő és
tisztító rosták, szőlő és
almazúók és sajtolók,
kukorica morzsolók,
szecska és repavágók,
kútoszlopok, aknafede-
lek és más gépkat-
részekből.

Simonffi István

Gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt.
Petőfi-utca 60. sz. Alapított: 1877.

A mai kívánalmaknak megfelelő legjobb munkagépekkel felszerelve.
Elvállal mindenféle
vas és fémtárgyak
leöntését a napi árak szerint.

Elfogad kijavításra gőzgé-
peket, benzin- és gázmotorokat;
bármilyen gazdasági gépek
és eszközöket.

A nagyérd. közönség b. pártfogását kéri tisztelettel
Telefon 85. sz. Simonffi István, gépgyáros.

Készít megrendelésekre
malomszerkezeteket, szíjkoron-
gok és fogaskerekeket 2 méter át-
mértőig. Közlötengelyek és csap-
ágyakat. A legújabb rendszer
szerint olasz- és keretfűrés-
szerkezeteket. Átalakít kis- és
nagy vizimalomszerkezeteket a
legelőnyösebb erőkihasználásra
és munka végzésére. 2633 4-10

Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók 2305 60-105

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás
Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten

Elvállalja
**vízvezetékek, csatornázások, központi
fűtések, szellőztetések berendezését,**

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.
Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmossó-konyhák, szárító-kamrák, szag-
talan klozetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:
**vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak
vízvezetési és csatornázási cikkek.** Költségvetések in-
gyen és bérmentve.

Milyen vizet igyunk?

Csakis a felső-rákosi Mátyás király vizet!

Mert nemcsak hogy 50%-al olcsóbb, mint a többi itt
ismert ásványvíz, de **gyógyhatásra**, valamint
üdítő hatásra is azokat jóval felülmúlja!

Minden fűszerkereskedésben literes üvege 8 kr.

Főraktár a forrásbérő:
Hirsch Adolf czégnél (Hid-utca).

Mélt. dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag
ur, a budapesti m. kir. egyetem hírneves bel-
gyógyászati tanárának bizonyítványa.

A felső-rákosi „MÁTYÁS” forrás ásványvizét
a vezetésem alatti egyetemi belgyógyászati kóro-
dán, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan
rendeltem — a gyomor- és légcsőszervek
hurutos bántalmaiban, vesébajokban, fő-
leg pedig **vérszegénység** és ezzel összekötött
idegbajokban szenvedő betegeknek mindazon
előnyös hatással, melyet a legjobb föld-
es vasas ásványvizek nyújtanak.

Gazdag szénasav tartalmánál és kellemes frís-
sítő ízénél fogva kedvezően befolyásolja
az étvágyat és az emésztést. A rendelke-
zőmre bocsátott ásványvizet teljesen tiszta és
kifogástalan kutkezelésről tanuskodik.
Budapest, 1903. febr. 27.

Korányi Frigyes s. k.
egyetemi tanár.

Mélt. dr. Purjesz Zsigmond udvari tanácsos
ur, a kolozsvári Ferencz József egyetem hírneves
belgyógyászati tanárának bizonyítványa.

Alulírott a felső-rákosi „MÁTYÁS” forrás
vizét, kedvező vegyi összetételénél fogva,
nem csupán kellemes élvezeti italknak
tartom, hanem igen jó sikerrel alkalmaztam
azt úgy a legkülönbözőbb eredetű **vérs-
zegénység** — mint az emésztő és légcső
szervek hurutos bántalma ellen.
Kolozsvár, 1903. jan. 23.

2407 48-100 Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Itteres üvegekben kizárólagos főraktár:
Telefon 241. * SEGESVÁRI és TÁRSA czégnél. * Telefon 241.